

CLUSTER NEWS FLASH

All Clusters

16 Days of Activism

Special Edition

November 2022

Naa hlorišo ya bong ke eng?

Hlorišo ya bong (GBV) ke seemo sa hlorišo fao motšwasehlabelo a hlorišwago ka lebaka la bong bja gagwe.

Yona e hlohleletšwa ke ka moo setšhaba se farologanyago maemo a banna le basadi setšhabeng le go ya ka mešomo ya bona. Ona maemo ao a hwetšwa a tliša go se lekalekane ka maatla gare ga banna le basadi. Le ge boemo bja banna le basadi bo fapana ditšhabeng tša go fapana, nnete ke gore maatla a sekametše ka lehlakoreng la banna mola basadi ba lelebelwa ka leihlo la nyatšego, e lego seo se hloago gore ba hlorišwe ka bontši. Hlorišo ya bong e šetše e bitšwa gore ke leuba ka ge e aparetše lefase ka bophara go sa kgathalege mohlobo.

Hlorišo e tla ka ditsela tše dintši tša go fapana moo tše dingwe tša tšona di lego molaleng gore ke hlorišo mola tše dingwe di sa nape di bonala thwii gore ke hlorišo. Hlorišo e ka ba ka tsela ya go kweša bohloko mmeleng, ka thobalano, ka go kweša bohloko maikutlong goba ka go thibela motho menyetla ya go iphediša le go phela ka tokologo. Le ge e le gore hlorišo e ka dirwa ke motho mang goba mang, mabakeng a mantši re bona e dirwa ke bao ba tswalanago le mohlorišwa go no swana le molekani wa gagwe goba motswalle. Gape batšwasehlabelo ba bantši ba hlorišo ya bong ke basadi le basetsana le ge ele gore le banna bao ba hlorišwago ba gona.

Ditsela tša go tlwaelega tšeo hlorišo ya bong e bonalago ka tšona di akaretša:

- ⇒ Go bethwa le go katwa ga basadi le basetsana
- ⇒ Go hlorišwa ga batho ba go ratana ka bong bja bona (LGBTQIA+)
- ⇒ Dintwa tša baratani
- ⇒ Dintwa tša ka malapeng
- ⇒ Go phaya thetho ka kgang
- ⇒ Polowo ya basadi le basetsana

Gape mekgwa ye mengwe ya hlorišo yeo e sa no bago pepeneneng e akaretša:

- * Go palediša motho go itirela letsenao (go akaretša le go thibela mosadi go ba le maikarebelo ditabeng tša go amana le tšhelete)
- * Hlorišo ya maikutlo (moo motho a phelago a hlaba e mongwe ka mantšu le go mo nyefola)
- * Nyefolo le nyenyefatšo (moo motho a dirago gore e mongwe a ipone a nyatšega e bile a se na seriti)
- * Go phediša motho e le tšhikanoši (moo mohlorišwa a thibelwago go ba le bagwera go ba go ikamanya le meloko, gomme a phele a le tee e bile mesepelo ya gagwe e balwa ka mehla)

Go sa kgathalege gore hlorišo ke ya mohuta ofe, mekgwa ka moka ya hlorišo ga ya loka e bile e swanetše go fedišwa magareng a rena.

La Morulaganyi

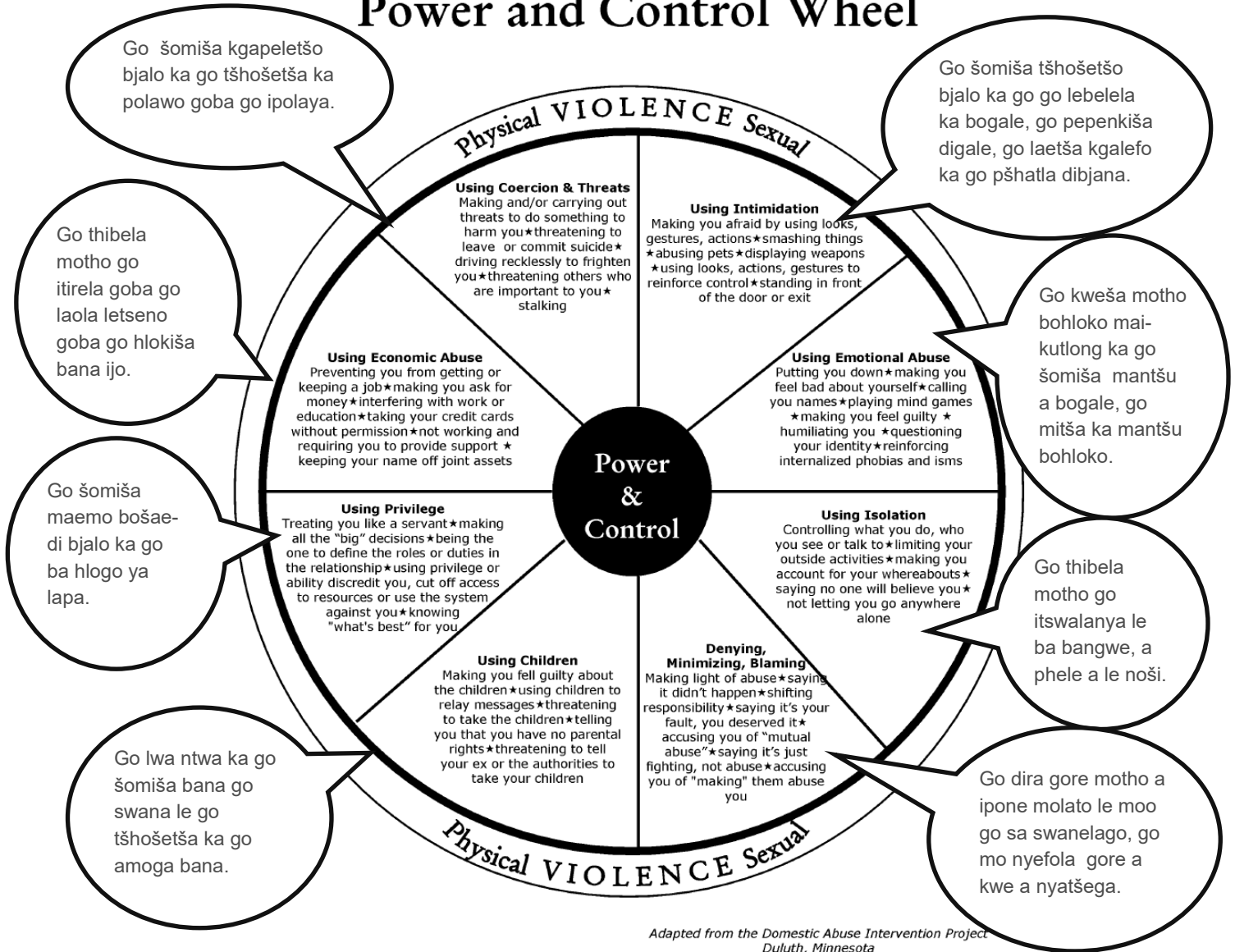
Sengwalwa sa kotara ye ke sa go ikgetha seo maikemišetšo a sona e lego go thekga lesolo la matšatši a 16 a go lwantšhana le hlorišo ya basadi le bana. Matšatši ao a thoma ka la 25 Dibatsela go fihla ka la 10 Mmanthole 2022. Ngwaga ka ngwaga lefaseng ka bophara batho ba ema ka maoto go kwalakwatša tshohlego yeo e lebanego le basadi, basetsana, bana le batho bao ba ratanago ka bong bja bona (LGBTQIA+).

Lenyaga Thušanang e tšere kgato ya go hlahla batho ka hlorišo ya bong, moo e fihleletšego batswadi le barutiši ba dikhretšhe ba go feta 200. Tše dingwe tša dihlopha tšeo di hlahlilwego di tšere kgato ya go beakanya ditiragalo metseng ya gabo bona go kwalakwatša lesolo le la matšatši 16 e le tsela ya go gogela šedi ya setšhaba tabeng ya hlorišo.

Mo kgatišong ye ya go ikgetha ya *Cluster News Flash* Thušanang e duma go tsenya letsogo ntweng kgahlanong le hlorišo ya basadi le basetsana, gagolo mekgwa ya hlorišo yeo e se bego pepeneneng yeo e sa felego e tanya šedi ya boraditaba.

Re akela basadi le basetsana polokego mo sehleleng se sa Matswalo a Morena.

Power and Control Wheel

Adapted from the Domestic Abuse Intervention Project
Duluth, Minnesota

Seswantšho sa ka godimo se tšwa go: www.blackburncentre.org/post/how-the-power-control-wheel-heps-us-understand-domestic-violence. Mantšu a Sepedi ka Morulaganyi.

Maikemišetšo kgolo a hlōrišo ya bong, ke go go šomiša maatla le go rata go bea mohlōrišwa ka tlase ga taolo ya mohlōriši. Mabakeng a mantši re bona bahlōrišwa ba kgotlelea go phela ka tlase ga hlōrišo gomme re makale gore ba kgotleletše eng. Seswantšho se ka mo godimo se thuša go hlaloša a mangwe a mabaka ao a rarakanego a dirago gore bahlōrišwa ba bone nke ga ba na kgetho ntle le go no kgotlelela.

Sedikodiko sa lebele le ka godimo se laetša hlōrišo yeo e ka bago ya go bethwa goba ya thobalano. Yona hlōrišo yeo e ka tšwa e le seo batho ba se bonago se direga. Eupša hlōrišo yeo e ithekgile ka dikokwane tše mmalwa tšeo batho ba sa di bonego efela di bonwa le go kwewa ke mohlōrišwa. Dikokwane tšeo ke ditiragalo tšeo di ngwadilwego ka mo gare ga lebele. Re ka fa mohlala ka monna yoo a phelago ka go betha mosadi wa gagwe. Gomme a fetša a tšhošetša mosadi yoo ka la gore ge a ka mo tlogela gona o tlo ipolaya goba a mo tšhošetša ka la gore o tlo bolaya yena le bana le meloko ya bo mosadi yoo. Ka go le lengwe a ka šomiša nyefolo e lego seo se ka dirago gore mohlōkofatšwa a ipone a nyatšega gomme a ka se tšwelele bophelong ntle le yena monna yoo. Ka ona mabaka ao, ra no bona mohlōkofatšwa a no kgotlelela nke ga go direge selo. Mohlōriši o šomiša ditsela tša go fapana tšeo di ngwadilwego mo lebeleng go bea mohlōkofatšwa ka tlase ga taolo ya gagwe. Go hlokagala gore re le setšhaba re iphe nako ya go kwešiša seemo sa batšwasehlabele ba hlōrišo pele re ka ba ahlola ka ge seemo sa bona e le sa mararankodi go feta tšeo re di bonago. Rena bao e lego meloko ya bao ba hlōrišwago a re ba feng thekgo yeo e sa ahlolego ka dinako ka moka.

Ga gona lebaka la go kwala la go thekga hlorišo

Banna bao ba hlorisago balekani ba bona ba fela ba fana ka “lebaka la go kwala” go thekga ditiro tsa bona. Nnete ke gore lona “lebaka la go kwala” leo e no ba sehlare sa ntshirela. GA GO NA LEBAKA LEO LE KA AMOGELEGAGO GO THEKGA HLORISO! Mabaka a mangwe ao ba sirelago ka one a akaretsa gore:

“KE BE KE BEFETSWE” ... Pefelo ga e fe motho tokelo ya go kwesa bohloko.

“KE DIRISWA KE GORE KE MO RATA KUDU”... Lerato ga le kwese bohloko.

“KE SENYAGALETSE KUDU KA YENA”... tshenyagalelo ga ya reka tokelo ya go hlorisa. Sepedi se re go ja monna ga se go mo fetša.

“BAGWERA BA GAGWE BA TLO MO RUTA MEKGWA E MEBE”... nnete ke gore ka go mo fetša tshikanosi o thibela gore a se kgone go botsa motho ka moo ahloriswago ka gona.

“GA KE RATE A NTSHETSA DITABA TSA LAPA LE KA NTLE”... go agela hloriso lesaka go dira gore e nape e ata.

“KE MO NYETSE”... magadi ga se tumelelo ya hloriso e bile ga a fokotse ditokelo tsa mosadi bjalo ka motho.

“KE NNA HLOGO YA LAPA”... Go ba hlogo ke go rwala maikarabelo a go sireletsa e sego tokelo ya go hlorisa.

“KE SETSO SA GESO”... ga go na setso seo se rego motho a hloriswe.

“GA A NHLOMPHE”... hlomphe e latela maitswaro a mabotse, ga e tle ka kgapeletso.

NAA A MANGWE A MABAKA A O KILEGO WA KWA A SOMISWA KE AFE?

Papadi ya go kgabiša – Tsela ya go fodiša monagano

Go dira tša bokgabo le go thala diswantšho go thuša go okobatša kgatelelo ya monagano e bile go a fodiša. Ka mehla re gopola nke go bapala ka mebala ke dilo tša bana. Mo kgatišong ye ya *Cluster News Flash* re kgopela gore lena batho ba bagolo le iphe nako ya go kgabiša seswantšho se e le tsela ya go fodiša kgopolo, go le thuša go tšweletša dikgopolo tše dingwe, go khutšiša monagano le go no ipshina ka go bapadiša mebala.

E bile o ka tšwetša papadi ye pele ka go tšea letlakala le leswa gomme wa itirela sa gago seswantšho se se swanago le se efela wa se flatša ka dintlha tšeo wena o dumago go di bona magareng ga gago le bao o tswalanago le bona.

Gape o ka kgopela maloko a mangwe a lapa go dira bjalo mme ka morago la boledišana ka dintlha tšeo o mongwe le o mongwe a di tšweleditšego. La feleletša ka go kwana gore le ka dira eng go aga setswalle seo se tšweletšago dintlha tše bohlokwa tšeo le dumelelanago ka tšona.

Coloring Activity

Communication, Treated Equally, Dignity, Ask for Opinion, Listen, Cared about, Value Input, Honest, Trust, Respect, Empathy, Safe, Draw yourself and color the page!

#WCYFS #ColoringActivity #HealthyRelationship

a HEALTHY Relationship!

www.womenscenteryfs.org

Seswantšho sa ka godimo se tšwa go Women's Centre Youth and Family Services: www.womenscenteryfs.org

Naa o ka dira eng fo fokotša hlorišo ya bong?

Go lwantšha hlorišo ya bong ga se mošomo a bofefo. Ke ntwā yeo e swanetšego go hlabanwa go tšwa mahlakoreng a go fapana. Le ge Afrika Borwa e na le melao e maatla go leka go thibela le go lwantšha hlorišo yabong, nnete ke gore ka moka re swanetše go tsenya letsogo mo ntweng ye. Dintlha tše di latelago ke magato a mangwe ao a ka thušago mo ntweng ye.

Amogela gore bong bo na le seabe tabeng ya hlorišo: bontši bja batšwasehlabele ba hlorišo ya bong ke basadi mola ba diragatši ba hlorišo e le banna.

Iphe nako ya go kwešiša medu yeo e hlohleletšago hlorišo: magareng ga tše dingwe medu ya hlorišo ya bong ke maemo a fase ao a fiwago basadi setšhabeng ge go bapetšwa le banna, tše dingwe tša ditumelo tša setšo le bodumedi.

O se ke wa dumelela polelo yeo e kgethollago le go nyenyefatša basadi: hlorišo gantši e thoma ka tšhomišo ya polelo yeo e dira gore basadi ba bonwe nke ga se batho go swana le banna. Polelo e bjalo e dira gore re bone nke go ba hloriša go a amogelela ka ge go sepelelana le maemo a bona.

Go latofatša batšwasehlabele: ge o bona basadi le basetsana be hlorišwa, o seke wa botšiša dipotšišo tšeo di latofatšago motšwasehlabele. Go swana le go botšiša gore: wena o be o apere eng? O reng o be o sepela bošego? O be o nyaka eng gare ga bašemane? Go dira bjalo ke go bea molato magetleng a motšwasehlabele.

Emiša go lebelela mešomo e mengwe e le ya basadi fela: Batswadi ba swanetše go godiša bana ba bona ba bašemane le basetsana ka tsela ya go baruta go thušana ka mešomo ka moka.

Thekga le go kgolwa motšwasehlabele wa hlorišo: ge motho a go anegela ka moo a hlorišwago ka gona, mo kgolwe e bile o mo thekge.

E ba mofahloši le moeletši: E ba mohlala o mobotse go baswa le go setšhaba wa go swara basadi le basetana ka tsela ya hlomphe.

Kwešiša le go hlomphe maikutlo a molekani wa gago: banna le bašemane ba swanetše go kwešiša le go hlomphe gore thobalano le yoo o mo ratago e direga ka tumelelo ya gagwe.

Bega hlorišo ge o e bona: Tšea kgato ya go bega hlorišo ge o e bona e direga.

Kgetha go rarolla dipapano ka molomo: ka mehla gopola gore taba e senywa ka polelo, gape e rarollwa ka polelo.

LEFASE LA GO HLOKA HLORIŠO YA BONG LE KA KGONEGA; LE THOMA KA WENA!

E ba leloko la sehlopha sa REAL Fathers!

Go na le sehlopha sa banna bao ba ikemišeditšego go ba mohlala o mobotse wa go ba monna le go ba ntate. Bona ba bitšwa **REAL Fathers** ye e emetšego **Responsible, Engaged And Loving Fathers**. Banna ka moka, ba baswa le ba ba golo, ba mengwa go ba maloko le go hloma dihlopha tša REAL Fathers metseng ya gabo bona. Šomiša dinomoro tša mogala tša Project Coordinator letlakaleng la ka morago la sengwalwa se go hwetša dintlha ka botlalo tša gore o ka thoma bjang REAL Fathers motseng wa geno. **Bontate ba makgonthe ga ba hloriši.**

Contact Us

Project Coordinator: Peter Sekgobela
072 678 1421
peter@thusanangtrust.org.za

Office Line: 015 065 0232
Office Cell: 083 379 5656

Facebook Page: Thušanang Trust

Website: www.thusanangtrust.org.za

Useful Numbers To Keep

SAPS Emergency Service:	10 111
GBV Helpline (Command Centre):	0800 428 428
Domestic Violence Helpline:	0800 150 150
Commission for Gender Equality:	0800 007 709
Legal Aid South Africa:	0800 110 110
Childline South Africa (old number):	0800 055 555
Childline South Africa (new toll free number):	116